

i en särskild artikel närmare redogöra för dessa. Här anmärka vi blott, hvad säkert äfven läsaren funnit anmärkningsvärdt, att i ett land, der så mycket ifras för reformer, likväl representationen i jemförelsevis så få angelägenheter uppträdt reformerande. Detta synes bevisa, att i densamma icke saknats konservativa elementer. Det säger sig sjelf, att dessa förnämligast måste finnas hos adeln och prestaståndet. Men de saknas också icke i de öfriga. Äfven i Borgarståndet, hvilket stånd under denna riksdag visat sig serdeles reformistiskt sinnadt, har den konservativa sidan icke saknat talangfulla förfäktare. Och Bondeståndet är, genom sin förkärlek för det gamla och häfdvunna, till sin natur konservativt och uppträder, då det slutar sig till en reform, icke mot styrelsen utan mot sina medstånders företrädesrättigheter samt opponerar sig fortfarande endast mot högre beskattning. Öfverallt och i alla tider har den handel och näringar idkande medelklassen utgjort det politiska rörelseelementet i staten. Att förhållandet i Sverige är det samma, ligger således i sakens natur. Men då derstädes städernas antal är så ringa, och dessa äro så obetydliga, ger ståndsrepresentationen borgarståndet en mera afgörande röst i landets angelägenheter, än hvarken dess bildning eller förmögenhet i förhållande till öfriga samhällsklasser skulle föranleda. Och då detta oakadt alla reformer så långsamt framskrida, så utgör detta ett förnyadt bevis, huru både under en fri samhällsförfattning och med fri yttranderätt likväl en nations sunda vett förhindrar alla brådstörtade förändringar, så snart icke den genom olagligt förtryck retas, och den lugna öfverläggningen lemnar rum åt passion och förbittring. Mycket kan visserligen sägas om den såkallade liberala pressens i Sverige beteenden, men erfarenheten bevisar tydligen, huru litet den varit i stånd att förvilla nationens omdöme. Det är endast då den uttalar en redan förhandenvarande allmän opinion, pressen eger någon verklig politisk betydelse. Dess egna hugskott deremot blifva blott då farliga och förvillande, när andra orsaker alstrat allmän missbelåtenhet och rådlöshet. Man skulle förut-sätta, att ett helt folk förbiser sina närmaste intressen, om man trodde, att toma deklamationer och teorier kunde förleda det att utbyta ett tilltagande välstånd, lugn och ordning mot förespeglade fördelar, hvilka det icke saknar, och om hvilkas verkliga värde erfarenheten icke gifvit det någon föreställning. Äfven den omnämnde förändringen i Sveriges brottmålslag har behöft en tid af trettio år för att till sina principer erkännas och af representationen antagas. Kanske skall ännu en mängd af år förflyta, förrän densamma hinner någon verkställighet.

5 SVENSKA NYA STRAFFLAGEN.

Saima n:o 35 och 36 28. VIII och 4. IX 1845

I.

I den ännu bestående Svenska strafflagen finnes i sanning många bestämmelser, dem en högre bildning och förändrade förhållanden gjort lika orättvisa som för medkänslan upprörande. Till detta slag hörer i första rummet det för de flesta brott, ja för mången blott oförsigtighet och försummelse stadgade spöstraffet.

Det gemena och ytterst vanärande, som numera i allmänna opinionen vidlåder detta straff, har vid detsamma upphäfvit nästan all skilnad mellan ett mer och mindre, så att ett straff af 10, 20 eller 40 par spö i sjelfva verket uti allmänna meningen lika mycket förnedrar den

straffade. Härigenom har händt, att äfven hvarje afseende på brottets art försvunnit, och »en spösliten» är samma brottsling, antingen han är en rånare eller blott stulit ett bröd för att stilla sin hunger. Men straffets rättvisa beror helt och hållet af den allmänna meningen derom. Och anförda förhållande gör derföre spöstraffet orättvist för de flesta förbrytelser, som dermed beläggas, under det att å andra sidan den gröfre förbrytaren af detsamma mindre afficieras, då han vet, huru många som med honom dela samma fördömelse ehuru icke samma skuld.

Ett annat missförhållande i strafflagens bestämmelser är lika märkbart. Hvad nemligen den rike försonar med en numera jemförelsevis obetydlig summa penningar, det bötar den fattige med offentlig hudflängning. Man må visserligen medgifva, att den, som ingen egendom eger att förlora, endast har sin kropp att betala med. Men det straff, denne för sin fattigdoms skuld lider, är så utan all jemförelse med den ringa förlust, den rike för samma förbrytelse vidkännes, att en blott billig domare här måste anse spöstraffet för orättvisa. Och grunden är äfven här den, att brottsligheten af allmänna opinionen mätes icke efter förbrytelsens utan straffets beskaffenhet; och detta sednare är såsom spöstraff af den art, att äfven det minsta mått, till hvilket det ådömes, öfverstiger hvarje äfven den största penninguppoffring.

Förunderligt må det synas, att Skandinaverne satt så litet värde på attentater mot person. Ett slag botas lätt med några markers böter, den minsta tjufnad med inbrott är deremot urbota. Sex par spö värderas endast till 18 Daler silfvermynt. Otvifvelaktigt är, att det ringa värde, lagen sätter på anfall mot person, bidragit att framkalla många dråp. Eller hvem afskräcques väl af de ringa böterna från att öfva sjelfhämd? Men då sinnet engång härigenom är uppretadt, så kan dråp lika lätt inträffa som hvarje annan tuktan.

I öfriga civiliserade länder, der man är ömtåligare om personliga säkerheten både till ära och kropp, har duellen kunnat uppstå; men der en örfil knappt anses för en skymf, der är föga underligt, att heders-tvister afgöras med knytnäfven. Äfven spöstraffet kan sålunda anses till någon del bero af nationens lynne. Men om sederna göra lagar, så är icke mindre afgjort, att lagarne åter inverka på seden. Och intet offentligt straff är väl mera egnadt att bibehålla råhet i känsla och åsichter än spöstraffet.

Både för den orättvisa, som eger rum vid dess tillämpning, och för den råhet, som sjelfva spöstraffet underhåller i tänkesätten, synes detsamma hos en mera bildad nation vara förkastligt. Men härtill kommer ännu det ringa inflytande ett så beskaffadt straff kan ega på brottslingens förbättring, då tvärtom vanäran nedslår och orättvisan förbittrar sinnet. Väl kan icke påstås, att straffet skulle finnas till, endast då det förmår förbättra. Men människokärlek och kristlig pligt bjuda likväl, att vid straffet den felandes förbättring så mycket som möjligt afses. Icke heller kan noga taget å andra sidan yrkas, att något enda straff i sig sjelf förbättrar. Men det kan dock i mer eller mindre mon gynna förbättringen. Straffets omedelbara verkan såväl på förbrytaren som på barnet är den att afskräcka och väcka ånger, men förbättringen måste såsom all uppfostran bero af lära och exempel, vara verk af en längre tid. Nu kunde väl sägas, att äfven efter undergången spöstraff brottslingen kan genom undervisning och ändamålsenlig behandling förbättras. Men det kan ännu inträffa, att detta straff lägger hinder i vägen härföre. Orättvis bestraffning hindrar

ångern att uppstå, och en alltför stor vanära betager den straffade allt mod att söka utplåna densamma. Utan mycken tvekan torde man också medgifva, att ett straff af anförd art nedsätter menniskan till ett oskäligt djur, och att deremot t. ex. genom förlust af friheten såsom straff hennes förnuftiga väsende mera äras. Men just detta är af stor vigt för förbättringen, hvilken af anförd orsak hellre motarbetas än gynnas genom spöstraffets användande.

10 Vi hafva här ensamt fäst oss vid detta sistnämnda straff, emedan detsamma äfven uti den för Finland gällande brottmålslag är det allmänaste och derföre äfven först faller hvar och en i hågen, som vill öfvertänka ändamålsenligheten af denna strafflag. Bland öfriga straff förtjenar straffet med vatten och bröd, skampåle, fotstock och den uppenbara kyrkoplikten att serdeles nämnas. Det förstnämnda är väl icke af så förnedrande natur som spöstraffet, men det alternerar stundom lika orättvist med penningböter och är, tillämpadt i strängare grad, till 20 å 28 dygn, fysiskt förderfvande ja dödande, och har på denna grund ansetts böra utbytas mot ett annat. Att nu sällan några för
20 helsan menliga följer uppstå af detta straff, har såsom bekant sin grund i sättet, hvarpå detsamma verkställes – eller icke verkställes. De öfriga blott vanärande straffen åter, till hvilka äfven den uppenbara kyrkoplikten numera föres, motverka brottslingens förbättring på samma sätt som spöstraffet, isynnerhet som t. e. stockstraffet ådömes för jemförelsevis obetydliga förseelser.

Den flygtigaste blick på Svenska brottmålslagen, hvilken med få afvikelser äfven är Finlands, visar sålunda, att densamma i en väsentlig del, i straffbestämmelserna, icke mera motsvarar, hvad nutidens bildning anser vara rättvist, eller öfverensstämmer med humanitetens fordringar. Äfven i andra delar, synnerligast i afseende å rättegångssättet, som kan förorsaka äfven den oskyldiga långvarigt fängelse,
30 kunna många grundade anmärkningar göras. Det är derföre föga förunderligt, att man i Sverige redan lång tid varit betänkt på en förändrad kriminallag, och att nationen med allt högre röst af representationen och styrelsen fordrat en sådan förändring. Samtidigt med stiftelsen af nu gällande grundlag framställde ständerna hos regeringens behofvet af allmänna lagens öfverseende, och år 1811 tillförordnades för detta ändamål en kommité. Denna utarbetade först förslag till en ny civillag, sednare ett dylikt till kriminallag, hvilket år 1832 utgafs af trycket. Yttranden öfver detsamma affordrades nu de båda universiteterna, och enskilda lagfarne män underkastade det offentlig
40 kritik, hvarpå det af kommitén företogs till ny pröfning. År 1839 offentliggjordes det sålunda reviderade förslaget och underställdes Högsta Domstolens samt Hofrätternas pröfning. Sedan tillsattes ännu en kommité, hvilken uppgjorde en jemförelse mellan gällande lag och den föreslagna nya lagen, för att vid granskningen af förslaget tjena ständerna till ledning.

I detta skick befann sig frågan vid riksdagen 1840. Då erinrade ständerna i riksdagsbeslutet förnyadt om det trängande behofvet af ett förbättradt lagverk, isynnerhet af en ny kriminallag, och anhöllo, att styrelsen skulle tillsätta en Beredning, hvilken ytterligare skulle granska
50 det uppgjorda förslaget med dervid gjorda anmärkningar, så att regeringen vid följande riksdag kunde aflåta proposition i ämnet till ständerna. Denna Beredning tillförordnades, företog först kriminallagen till pröfning och afgaf förslag till »straffbalk,» hvilket regeringen med få förändringar under namn af »strafflag» öfverlemnade till sist församlade ständers antagande. Öfver denna strafflag debatterades nu

i de särskilda stånden, hvarpå den öfverlemnades till riksdagens Lagutskott, som åter hos ständerna till en början tillstyrkte antagandet endast af förslagens allmänna grunder. Dessa antogos också af adeln, borgare- och bondestånden, hvarföre förändringen af landets kriminallag nu är af ständerna beslutad, ehuru väl förslaget till den nya lagen vid en blifvande riksdag torde komma att i det enskilda undergå många förändringar.

Vi hafva, förrän vi i korthet framställa nämnda gillade grunder till den nya strafflagen, lemnat läsaren denna recit om dess tillkomst, för att visa, huru litet brådstörtade i sjelfva verket reformerna i Sverige äro, och sålunda lemna ett bevis på den lugna anda, hvilken karakteriserar desamma. Sådane bevis äro glädjande för hvar och en, hvilken tror på förnuftets makt, att äfven under de friaste samhällsformer och en obunden yttranderätt göra sig gällande framför de många oförståndiga verldsförbättrares ifrande, hvilka ett sådant samhällsskick alltid måste framkalla.

«i: o 36»

II.

En brottmålslag innehåller tre särskilda momenter: bestämmandet af, hvad som är brott, af de straff, med hvilka brott öfverhufvud böra beläggas, och af det straff, som bör följa på hvarje särskild förbrytelse. Då den i Sverige ännu gällande brottmålslag ansetts bristfällig isynnerhet i båda sistnämnda afseenden, och derföre förslaget till den nya strafflagen i dessa punkter mest afviker från densamma, så hafva äfven ständerna till en början pröfvat och antagit endast grunderna för det föreslagna »straffsystemet» och »straffmätningen.»

Den nya strafflagen antager nu endast tre slag af straff: dödsstraff, frihetsstraff och böter. Ständerna hafva beslutat, att i Sverige alla andra straff böra afskaffas, och föreslagit, att frihetsstraff genast må vid mindre förbrytelser sättas i stället för spöstraffet.

Såsom dödsstraffets rättmätighet och nödvändighet ett sekel bortåt utgjort föremål för lifliga undersökningar och strider både på vetenskapens gebit och lagstiftningens, så har det äfven intresse att i afseende å detsamma följa den nya strafflagens utveckling. Lagkommittéen före 1839 förnekade straffets rättmätighet, men stadnade i tvifvelsmål angående dess nödvändighet för Sverige, på nationens närvarande ståndpunkt af bildning; hvarföre den föreslog alternativt dödsstraff och lifstidsfängelse. Lagberedningen antog åter dödsstraffets rättmätighet och dess nödvändighet för vissa gröfre brott. Kungl. Majestät drog rättmätigheten i tvifvelsmål men stadnade dock vid Lagberedningens förslag, hvars antagande i denna del äfven Lagutskottet vid riksdagen tillstyrkte. Härvid är det märkvärdigaste, att klokhetskonsiderationer så naivt och öppet tillerkännas företrädet framför, hvad man ansett vara rätt och rättmätigt. För vår del kunna vi visserligen icke fästa den oerhörda vikt vid frågan om dödsstraffet, som man mångenstädes dermed förbundit. Eger staten rätt att i ett krig sända 100 tusental af sina medborgare till döden för vinnandet af ofta högst tvifvelaktiga fördelar, så synas de tiotal, hvilka under bilan gälda lif för lif, icke böra förorsaka dess lagstiftare och styresmän särskild samvetsoro. Dessutom är den feghet, som anser döden för en så grufvig olycka, icke mycket att loforda. Men det bevittnar stor förvirring i begreppet om rätt och orätt, att man förnekar det rätta i ett lagstadgande och likväl yrkar detsamma antagande till norm för det rätta i samhället. Eller hvarföre skulle dödsstraffet ensamt vara en lagbestämmelse, som får gälla för rätt, ehuru det skulle strida mot det rätta, vara orättmätigt? Finnes då

något skäl att göra lagen öfverhufvud till något annat än en samling af orättmätiga stadganden? – Felet härvid är uppenbarligen det, att lagstiftaren söker normen för rätt och orätt i sina egna tycken, icke i sin nations allmänna sed och bildning. Ty ingen annan grund för, hvad som bör vara lag, kan finnas, än hvad en nation för rätt erkänner. Medgifves det, att dödsstraffet på en gifven ståndpunkt af nationens bildning är nödvändigt för samhällets bestånd, så måste det äfven vara rättmätigt. Samhällets rätt är här äfven brottslingens, den är det rätta, för hvilket alla teorier måste vika. Och till en sedlig öfvertygelse hörer, att man icke erkänner något vara rätt i samhället, hvars rättmätighet i och för sig man bestrider.

Jemte dödstraffets bibehållande har lagförslaget ytterligare inskränkt de fall, på hvilka det tillämpas. Väsentligare äro dock för detta förslag frihetsstraffen, införandet af fängelsestraff i stället för kroppsstraff. Det tillämpas i sju grader, den sjunde¹ och lägsta med fängelse från 30 till 180 dagar, den sjetta till 2 år, den femte till 4, den fjerde till 6, den tredje till 8, den andra till 10, den första på lifstid. Till en början skall ensamhetsfängelse användas endast i sjetta och sjunde graden, men för de öfriga graderna gemensamhetsfängelse, i hvilket sednare fångarne äfven afhållas från samtal och annat meddelande sinsemellan, med undantag af dem i första graden, hvilka på särskild föreskrift sådant kan tillåtas, medan de likväl alltid afskiljas från fångar i öfriga klasser. Såväl i ensamhets som gemensamt fängelse skola fångarne hållas till arbete och i öfrigt åtnjuta nödortfug föda samt undervisning, angående hvilken sednare dock lagförslaget icke innehåller några noggrannare bestämmningar.

Gemensamhetsfängelset motsvarar sålunda ungefär det Auburnska penitentiarsystemet, hvars princip är gemensamt arbete under ovilkorlig tystnad samt enslighet på mellantiderna; ensamhetsfängelset deremot grundar sig på det Filadelfiska systemet, som stadgar fångarnes afskiljande från hvarandra i fullkomlig enslighet både under arbete och hvila. I lagförslaget af 1839 uttalade sig kommittén för det förra systemet, men Högsta Domstolen, som ansåg erfarenheten hafva vitsordat, att detsamma icke fullkomligt noggrannt kan genomföras och allt meddelande fångarne emellan hindras, röstade för sednare systemet såsom medförande en allvarligare och för förbättring gynnsamare bestraffning. Lagberedningen har delat Högsta Domstolens mening men, då erfarenheten icke ännu gifvit säkra resultat i afseende å högsta tiden för ensamhetsfängelse samt olika tidrymders fysiska och moraliska inverkan på brottslingen, så har Beredningen stadnat vid ofvananföorde stadgande, att ensamhetsfängelse bör användas endast i de två lägsta graderna och endast efter vunnet stöd af en större erfarenhet i de högre, likväl icke i första graden.

Från den sida, som nu utgör opposition i Sverige, har man anfört mångfaldiga skäl att förkasta den nya lagen isynnerhet i denna del af densamma. Man har påstått, att folket ännu icke vore vuxet ifrån spöstraffen, utan skulle dessas upphäfvande föröka brottens antal, samt att äfven fängelsestraffet blir orättvist, då derigenom familjerna beröfvas deras stöd för längre tid. Vidare har man anmärkt mot ensamhetsfängelse, att dess gagn att förbättra ännu icke är vitsordadt af erfarenheten, att dess införande vore ett alltför vågadt och för

¹ Ordningstalet på graderna förefaller litet bakvänt, då förbrytelser i första graden straffas med fängelse i den sjunde, men högsta grad af brottslighet med fängelse i den första

Sverige alltför kostsamt experiment, att det användt för längre tid verkar förstörande på fångens både kropps och själskrafter, samt särskildt, att detsamma såsom nu antaget straff för mindre förbrytelser gör dessas bestraffning hårdare än de gröfre brottens, för hvilka lagförslaget bestämmer gemensamhetsfängelse. Allt afseende förtjenar det visserligen, att fängelse för längre tid än spöstraffet beröfvar den brottsliges familj hans omsorg och sålunda bidrager att alstra nöd och nya brott. Men om det medgifves, att det sednare straffet hindrar brottslingens förbättring, så medför hans återfall samma nöd för hans familj. Vid fängelsestraffet finnes deremot för denna ett hopp, att engång mottaga den brottslige förbättrad. Angående de anförda inkasten mot ensamhetsfängelse gäller åter lagberedningens anmärkning, att detta straff icke för sig kan förbättra utan endast gör en omsorgsfull undervisning och arbete för fångens sedlighet möjlig. Allt beror här således derpå, att en sådan vård finnes, hvarigenom också troligen det förstörande inflytandet af ett långvarigare ensamhetsfängelse försvinner. Ja detta är så viktigt, att i vår tanke hela lagförslagets antagande eller förkastande bör bero på de utsigter det lemnar för fångens andliga vård. Öfverhufvud må det också gälla, att hvarje hastig förändring i ett folks brottmålslagar förvirrar dess begrepp om rätt och orätt och ger en ny måttstock för förbrytelseernas relativa grader. Det är dock lika afgjort, att ett mildare straffsystem verkar lika afskräckande som ett strängare, så snart mängdens sinne hunnit vänja sig dervid. Och något måste alltid vågas för att något vinna. Det är dessutom förväntadt, att någonsin hoppas ett folks förbättring af dess brottmålslagar. Tilltagandet eller aftagandet af brottens antal har andra källor. En förslappad nationalanda, död formalism inom den herrskande kyrkan och dermed alltid förenad osedlighet i familjen äro i flera än ett land de sanna orsakerna till nöd och brott.

Att i den nya strafflagen böterna äro bestämda vida högre än i den nu gällande, låter lätt gissa sig. De kunna företrädas af fängelse, ehuru utan arbete. Redan detta, att böter äro likställda med förlust af frihet, icke med en outplånlig vanära, sådan spöstraffet medförer den, är ett stort steg till rättvisa och jemlikhet inför lagen.

Såväl vid böter som fängelse finnes i lagförslaget icke ett bestämdt straff stadgad för hvarje förbrytelse, utan domaren eger att inom ett maximum och minimum pröfva, hvad straff som svarar mot förbrytelsen. För vissa brott är straffet utsatt alternativt äfven mellan dödsstraff och lifstidsfängelse, mellan detta och fängelse i andra graden samt i öfrigt mellan olika fängelsegrader.

Denna i hvarje fall åt domaren öfverlemnade pröfningsrätt benämnas, såsom i lagen genomförd princip, latitudsystemet. I förut gällande brottmålslag finnes samma princip erkänd i flerfaldiga stadganden, genom hvilka domaren lemnas det mest vidsträckta utrymme för bestämmande af ett mot brottet svarande straff. Det nya lagförslaget har endast genomfört principen genom hela strafflagen. Latitudsystemets företråde eller nackdel beror på afgörandet af frågan, huruvida man mera bör bygga på domarens insigt och rättskänsla än på lagstiftarens förutseende. Omöjligt är det visserligen att i lagen förutbestämma straffet sådant, att det skulle fullkomligt motsvara hvarje förbrytelse, bedömd efter dennas både objektiva och subjektiva natur. Ty äfven vid brottens mest noggranna underafdelande kan ingen förbrytelse in concreto till alla delar motsvara lagens förutsättningar, utan brottslighet i olika grader måste likväl alltid komma att bära samma namn och beläggas med samma straff. Men detta kan också

ingen pröfvande domares största insigt och bästa vilja afhjelpa. Likväl kan anses, att latitudsystemet ger en säkrare borgen för straffets rättvisa – om t. ex. ett lands domare äro så insigtfulla och högt ansedda män som de Engelska. Men då vid det ena Urtimatinget en, vid det andra en annan ung Hofrätts auskultant sitter i domsätet, så förefaller latitud systemets användande något så när vågadt, hvad straffets rättvisa beträffar. Att systemet deremot öfverhufvud skall gynna mildare bestraffningar, bör man med skäl kunna hoppas. Den hufvudsakliga regel, lagförslaget uppställer för domarens pröfning, är följande: att det för förbrytelsen utsatta högsta straff användes, om de förmildrande omständigheterna, det lägsta straffet åter, om de försvärande omständigheterna icke äro öfvervägande.

Då man med den tid och arbete, som blifvit använda på den nya strafflagens utarbetande, jemför de här i korthet framställda grunder, på hvilka detsamma är byggdt, så synes man hafva skäl att fröjdas öfver den humana syftningen icke mindre än den samvetsgranna omtanken i grannrikets lagreformer. Läger man härtill de uppoffringar för folkundervisningens främjande, till hvilka ständerna under sednaste tvenne riksdagar beslutat sig, så ger detta en ytterligare anledning att icke sätta tro till den jargon, hvilken påstår, att den fria statsformen i Sverige icke medfört något för nationen gagneligt.

6 UTLÄNDSKT.

Saima n:o 37 11. IX 1845

I det protestantiska Tyskland, synnerligast inom Preussiska staterna och Sachsen synes allmänna sinnesstämningen hafva hunnit till en vådlig grad af retlighet. Oroligheter hafva flerstädes förefallit, sednast uti Magdeburg. Att dessa rörelser jemte de konfessionela stridigheterna hafva något missnöje med det politiska tillståndet till orsak, lär man kanske få anse för afgjort. Det är synnerligen saknaden af yttranderrätt, hvaröfver den bildade Tysken harmas; ty att Europas »mest intelligent folk» icke fritt får låta sitt ljus lysa, det kan han icke med liknöjdt sinne fördraga. En snar framtid torde visa, hvad af allt detta skall blifva. Afledande äro lyckligtvis tvenne Preussiska regeringens beslut, genom hvilka de dissiderande såväl katolikerna som protestanterna tillerkännes fri religionsöfning. En ny källa till oro uppstår i de Sydtyiska staternas tillernade afskiljande från den allmänna tullföreningen. Äfven detta är en demonstration mot den stat, som hittills innehaft hegemonien uti det protestantiska Tyskland, men hvilken man numera icke anser representera landets allmänna sträfvan. Tyska industrin söker också skydd förnämligast mot intrång från Englands sida, och det intima förhållandet mellan denna makt och Preussen torde icke bidra att sammanhålla Tullföreningen. Intressena äro kanske äfven oförenliga, då behofvet af en afsättningsort för Preussens spannmål fordrar koncessioner åt de Engelska manufakturerna, hvilka åter för de sydliga staterna äro högst förhatliga.